

MEŞHURLAR GÖRÜNÜŞ ALDATICIDIR TİYATROCU Oyunlar II

Thomas Bernhard 9 Şubat 1931'de Hollanda'nın Heerlen kentinde Avusturyalı bir ailenin çocuğu olarak doğdu. Annesi yazar Johannes Freumbichler'in kızıdır. Bernhard, Viyana ve Seekirchen'de annesinin ailesinin yanında büyüdü. 1943 sonbaharından 1944 sonbaharına dek Salzburg'da yatılı bir okulda okudu. 1945 yazında Salzburg'daki Johanneum'a başladı. 1946 sonunda bütün aile Salzburg'a taşındı. 1947'de lise öğrenimine ara vererek bir bakkalın yanında çırahlık yaptı. 1948'de zatülcenp, 1949 ilkbaharında ağır bir akciğer rahatsızlığı geçirdi. 1949 Şubatı'nda büyükbabasını, 1950'de annesini yitirdi. 1951 yılına kadar Grafenhof'taki sanatoryumda kaldı, orada ilk yazarlık denemelerini gerçekleştirdi. 1952-1957 yılları arasında Salzburg Mozarteum Akademisi'nde müzik ve oyunculuk öğrenimi gördü; Artaud ve Brecht üzerine hazırladığı benzersiz bitirme çalışması büyük bir yankı uyandırdı. 1957'den başlayarak serbest yazarlık yaptı, uzun süreli olarak yurtdışında kaldı. 1965'te Ohlsdorf'ta (Yukarı Avusturya'da) bir çiftlikte yaşamaya başladı. Seksenli yıllarda Viyana'da da yaşadı. 12 Şubat 1989'da Gmunden'de (Yukarı Avusturya'da) öldü.

Kitap-lık dergisinin Mayıs-Haziran 2001 tarihli 47. sayısında “vesikalık konuğu” olan Thomas Bernhard ile Kurt Hofmann'ın yaptığı bir dizi söyleşiden oluşan *Thomas Bernhard'da Konuşmalar* adlı kitap YKY tarafından 2000 yılında yayımlandı.

Türkçede başlıca kitapları: *Wittgenstein'in Yeğeni*, Metis, 1989; *Neden - Bir Değini*, Sel, 2015; *Kiler - Bir Kaçış*, Sel, 2015; *Nefes - Bir Karar*, Sel, 2016; *Soğuk - Bir Soyutlama*, Sel, 2016; *Çocuk*, Sel, 2016; *Odun Kesmek*, YKY, 1999; *Bitik Adam*, YKY, 2000; *Eski Ustalar*, YKY, 2002; *Ses Taklitçisi*, YKY, 2003; *Yok Etme*, YKY, 2005; *Don*, YKY, 2006; *Beton*, YKY, 2007, *Yürümek • Evet*, YKY, 2009; *Ödüllerim*, YKY, 2010; *Düzeltili*, YKY, 2011; *Amras • Watten*, YKY, 2013; *Goethe Öleyazıyor*, YKY, 2013; *Ungenach*, YKY, 2014; *Kireç Ocağı*, YKY, 2015; *Ucuzayiyenler*, YKY, 2017; *Sarsıntı*, YKY, 2018.

Tevfik Turan 1954'te doğdu. İstanbul Üniversitesi'nde Alman filolojisi okuduğu yıllarda başladığı çeviri çalışmalarını TTOK'ta mütercimlik, Türk-Alman Eğitim Merkezi'nde Almanca öğretmenliği, İstanbul ve Hamburg Üniversiteleri'nde Türkçe okutmanlığı yaparken sürdürdü. İlk çeviri kitabı, Patrick Süskind'den *Koku*, 1987'de yayımlandı. Bunu Peter Handke, Sten Nadolny, Wassily Kandinsky ve Walter Benjamin çevirileri izledi. Şiir çevirileri, *Hokka* dergisi dışında, Ernst Jandl'ın *Daha İyisi Saksofon* (YKY, 1998) adlı kitabında yayımlandı.

Thomas Bernhard'ın
YKY'deki kitapları

Odun Kesmek (1999)

Bitik Adam (2000)

Eski Ustalar (2002)

Ses Taklitçisi (2003)

Yok Etme (2005)

Don (2006)

Beton (2007)

Yürümek • Evet (2009)

Ödüllerim (2010)

Düzelti (2011)

Amras • Watten (2013)

Goethe Öleyazıyor (2013)

Ungenach (2014)

Kireç Ocağı (2015)

Ucuzayiyenler (2017)

Hakikatin İzinde (2017)

Sarsıntı (2018)

Boris İçin Bir Şölen • Av Meclisi • Minetti - Oyunlar I (2022)

Meşhurlar • Görünüş Aldatıcıdır • Tiyatrocu - Oyunlar II (2026)

THOMAS BERNHARD

Meşhurlar
Görünüş Aldatıcıdır
Tiyatrocu

Oyunlar II

Çeviren
Tevfik Turan

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 6875
Modern Klasikler - 187

Meşhurlar • Görünüş Aldatıcıdır • Tiyatrocu
Oyunlar II / Thomas Bernhard
Özgün adı: **Die Berühmten • Der Schein Trügt • Der Theatermacher**
Çeviren: **Tevfik Turan**

Kitap editörü: **Yonca Kocadağ**
Düzeltili: **Filiz Özkan**

Kapak tasarımı: **Davut Yücel**
Sayfa tasarımı: **Mehmet Ulusel**
Grafik uygulama: **İlknur Efe**

Baskı: Asya Basım Yayın Sanayi Tic. Ltd. Şti
15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar / İstanbul
Telefon: (0 212) 693 00 08
Sertifika No: 5250

Çeviriye temel alınan baskı: **Dramen II, Werke, Band 16, Suhrkamp Verlag, Berlin, 2005**
Dramen V, Werke, Band 19, Suhrkamp Verlag, Berlin, 2011

1. baskı: İstanbul, Eylül 2026
ISBN 978-975-08-6866-5

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2020
Sertifika No: 44719

Die Berühmten: © Frankfurt am Main, 1976.
Der Schein trügt: © Frankfurt am Main, 1983.
Der Theatermacher: © Frankfurt am Main, 1984.
All rights reserved by and controlled through Suhrkamp Verlag Berlin.

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.yapikrediyayinlari.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
facebook.com/yapikrediyayinlari
instagram.com/yapikrediyayinlari
x.com/YKYHaber

İÇİNDEKİLER

Meşhurlar • 7
Görünüş Aldatıcıdır • 119
Tiyatrocu • 211

MEŞHURLAR

BAS

Ben her şeye eriştim
bütün büyük rolleri
bütün büyük opera sahnelerinde söyledim
şef Kleiber yönetiminde Baron Ochs'u¹ seslendirdim
yanımda Marschallin² rolünde Schwarzkopf

-
- 1 Richard Strauss'un *Der Rosenkavalier* (Güllü Şövalye) operasında yer alan, kaba ve küstah tavırlarıyla tanınan, Marschallin'in kuzeni olan başrol karakterlerinden biridir (Baron Ochs auf Lerchenau).
 - 2 Richard Strauss'un *Der Rosenkavalier* (Güllü Şövalye) operasında yer alan Marschallin (Prenses Marie Thérèse von Werdenberg), Viyana aristokrasisine mensup bir kadındır. (ed. n.)

Kuklalar

RICHARD MAYR
RICHARD TAUBER
LOTTE LEHMANN
ALEXANDER MOISSI
HELENE THIMIG
MAX REINHARDT
ARTURO TOSCANINI
ELLY NEY
SAMUEL FISCHER

Oyuncular

BAS, *bir baron*
TENOR
SOPRANO
OYUNCU ADAM
OYUNCU KADIN
YÖNETMEN
ORKESTRA ŞEFİ
PIYANİST KADIN
YAYINCI
BİRİNCİ HİZMETÇİ
İKİNCİ HİZMETÇİ

Bas sesin yazlık malikânesi

Birinci Prelüd

Sanatçıların Hınzırlığı

*Soğuk, beyaz salon
Herkes, oyuncular ve her birinin örnek aldığı kişinin bir kuklası,
Lotte Lehmann'ın yanındaki boş koltuğun sahibi olan Soprano hariç
olmak üzere, büyük, yuvarlak bir masada oturmakta, kızarmış
sülün ve ördek yemekte, içki içmektedirler
Birinci Hizmetçi solda, İkinci Hizmetçi sağda servis yapar
Bir Bösendorf kuyruklu piyanosu
Bir ayaklı saat
Perde açılırken yüksek sesle gülüşmeler olur, sonra*

BAS

Baş aşağı
baş aşağı

ORKESTRA ŞEFİ

Baş aşağı

HERKES karmakarışık

Baş aşağı

BAS

Orkestra çukuruna

OYUNCU ADAM ve OYUNCU KADIN

Baş aşağı

BAS Birinci Hizmetçi bardağını doldururken

Tam şef batonunu
kaldırdığı anda
baş aşağı

OYUNCU KADIN *ve* PİYANİST

Baş aşağı

BAS

Hem de
Falstaff operasında
yani bir düşünün
Falstaff

HERKES *kahkaha atar*

BAS

Falstaff'ta
baş aşağı orkestra çukuruna
Elbette kariyerinin sonu oldu
bu

BİRİNCİ HİZMETÇİ *Bas'a*

Bir servis daha yapabiliriz Herr Baron

BAS

Ama tabii
elbette
elbette

HİZMETÇİLER *bir kere daha sülün ve ördek kızartması ikram eder*

BAS

Kariyerinin sonu oldu bu
tabii
Birinci sınıf bir yetenek
ama kendini kabul ettiremedi

ORKESTRA ŞEFİ

Görülmedik bir yetenek

YAYINCI

Gerçek bir sanatçı

YÖNETMEN

Ama talihten yana fakir

BAS

Talihten yana fakir
hakikaten talihten yana fakir

ORKESTRA ŞEFİ

Ve saygıdeğer bir adam
saygıdeğer

YÖNETMEN

Saygıdeğer

BAS

Tamamen saygıdeğer

TENOR

Ömür boyu şeker hastası

BAS

O da ayrı hikâye
ömür boyu şeker hastası olması
Doğuştan talihsiz
tamamen doğuştan talihsiz
saate bakar
Sevgili Gundi
bardağını kaldırır, Birinci Hizmetçi doldurur
ile ben
onun yönetiminde Maskeli Balo çalıştık
Maskeli Balo, bir düşünün
onun yönetiminde
Antwerpen'de
Son defa onun yönetiminde
Glyndebourne'de³ şarkı söyledim
güme giden bir gösteri oldu
büyük bir parça sülün alır
İhtiyar Klemperer

3 Glyndebourne, İngiltere'nin Doğu Sussex bölgesinde yer alan, 1934'ten beri her yıl yaz aylarında düzenlenen dünyaca ünlü Glyndebourne Festival Operası'na ev sahipliği yapan tarihi bir kır evi ve opera binasıdır. (ed. n.)

onun hakkında
adamda müzik yeteneği bir süt ineğinkine denk demişti
içer
bir süt ineği
Bu benim Schuricht'i
son görüşüm oldu
Ebert'i de
O da sevgili dostumuz gibi doğuştan talihsiz
Yaş otuz yedi
kariyerin zirvesi

ORKESTRA ŞEFİ
Mutlak zirvesi

YÖNETMEN
Ebert Schuricht Busch Kleiber Klemperer
Tekrarı asla mümkün değil
Piyanist'e
Siz de bir Mozart akşamında
çalmamış mıydınız o zaman
Fırtına afetinden önceki akşamdı

BAS *bardağını uzatır, Birinci Hizmetçi doldurur*
Cosi tam anlamıyla suya düşmüştü

ORKESTRA ŞEFİ
Derken Helletsgruber'e oldu olan
Zatürree ve son

BAS
Hitler'den önce
hepsi Hitler'den önce

YAYINCI
Nietzsche bütün bunları önceden görmüştü
Sils Maria'ya⁴ kulak vermeliydi insanlık

4 Friedrich Nietzsche, 1881-1888 yılları arasındaki yaz aylarını Sils Maria'da geçirmiştir. Nietzsche, Sils Maria'nın o buz gibi, sessiz yüksekliğinde otururken modern insanın ne kadar sığlaşacağını, kültürün nasıl bir fabrikaya dönüşeceğini ve değerle-

YÖNETMEN

Bugün Glyndebourne bile
bir müzik fabrikası artık
o kadar devasa olmasa da

BAS

Günümüzde şarkı icracılığı seri imalat
hepsinin arya söyleyişi ve oyunculuğu seri imalat
eline bir sülün kemiği alır
tek bir devasa kitle üretimi
sözde müzik
saate bakar
Gundi bekletiyor beni
Sansasyonel bir kadın
İnsan bedelini ödemedi
iki yüzüncü kez Ochs'u söyleyemez
iki yüzüncü kez
Salzburg'la⁵ Bayreuth⁶ arasında
her şey yavaş yavaş ama kesin biçimde
mahvediliyor
Gundi'ye hep derim zaten
akıllı ol
sözleşmeyi feshet
birdenbire ses gider elden
ama o hiç laf dinler mi

YAYINCI

Gayet de hoş bir insan

BAS

Tepeden tırnağa
hastalıklı bir mizaç

rin nasıl çökeceğini görmüştü. Sils Maria, Nietzsche'nin düşünce dünyasının coğrafi ismidir. (ed. n.)

5 Salzburg: Mozart'ın şehri ve dünyaca ünlü Salzburg Festivali ile "zarafeti, aristokrasiyi ve klasik mükemmelliği" temsil etmekte.

6 Bayyera'da bulunan bu kasaba, Richard Wagner'in kendi operalarını sergilemek için inşa ettirdiği Bayreuth Festival Sarayı (Festspielhaus) ile dünyaca ünlü. (ed. n.)

Ve yetenek ne kadar büyükse
yok oluşu da o kadar mutlak olur
sülünden bir kemik daha alıp kemirir
İnsanlık
düşman olmuş durumda dehaya
Bakın bütün şu yeteneklere
şu üstün yeteneklere
şu hiç eşi görülmemiş üstün yeteneklere
hepsi çarçur oldu
on yıl önce ortaya çıkanlar
Sebat yok,
ekonomi yok,
meslek aşkı yok

TENOR

Disiplin yabancı bir kelime günümüzde

BAS

Kesinlikle

YAYINCI

Yabancı kelime oldu artık Bay Baron
Disiplin kelimesi yabancı bir kelime oldu bugün

BAS *Elly Ney'e*

Sevgili Elly Ney
eğer günde sekiz saat, on saat
egzersiz yapmasaydınız
nereye varırdınız ki siz
Toscanini'ye
Muhterem üstadım, Maestro Toscanini,
size sormama ne hacet
Zaten bütün bu müzik anlayışı ne hallerde
Bugün gençler artık bilmiyorlar bile
müzik nedir
Bir müzik öğrenimi görüyorlar
mezun oluyorlar
ama müzik nedir